

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

37.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 10-го Мая — 1838 — Wilno. Wtorek. 10-go Maja.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Ъ Н А.

Его Сіятельство, Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль-Губернаторъ, Генераль - Адъютантъ Князь Николай Андреевичъ Долгоруковъ, 7-го ч. сего Мая въ 9 часовъ вечера изволили возвратиться изъ поѣздки.

Санктпетербургъ, 1-го Мая.

Ея Императорское Величество Государыня Императрица АЛЕКСАНДРА ФЕОДОРОВНА и Ея Императорское Высочество Великая Княжна АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВНА, 28-го Апрѣля, изволили отправиться въ Берлинъ. (J. de St. P.)

— Изъ Дерпта пишутъ, отъ 29-го Апрѣля: „Нашъ городъ осчастливленъ былъ сегодня прибытіемъ Ея Величества Государыни Императрицы, въ сопровожденіи Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны АЛЕКСАНДРЫ НИКОЛАЕВНЫ. Всѣ жители города двинулись на встрѣчу Императрицѣ, и окружили домъ, въ которомъ Ея Величество изволила остановиться. Профессоры и всѣ студенты, въ мундирахъ, долгое время стояли предъ окнами, въ надеждѣ еще насладиться лицезрѣніемъ Августѣйшей Супруги Вселюбезнѣйшаго Императора.“ (С. П.)

Высочайшій Рескриптъ,

Господину Министру Народнаго Просвѣщенія, Дѣйствительному Тайному Совѣтнику Уварову.

Сергѣй Семеновичъ! Въ полной надеждѣ на рвеніе, съ какимъ вы готовы употребить ваши знанія и вашу опытность въ пользу заведеній, въ Совѣтахъ которыхъ вы нынѣ подъ Моимъ Начальствомъ присутствуете, Я даннымъ сего числа повелѣніемъ возложила на васъ завѣдываніе учебною частію въ Обществѣ благородныхъ дѣвицъ и въ здѣшнемъ Училищѣ Ордена Св. Екатерины. Я увѣрена, что вы обратите особенное вниманіе и попеченіе на возможное усовершенствованіе сей части и направленіе оной къ существенной пользѣ воспитанницъ обоихъ заведеній, и что оправдывая совершенно Мое къ вамъ довѣріе, вы пріобрѣтете новое право на доброжелательство, съ каковымъ Я пребываю къ вамъ благосклонною.

На подлинномъ Рескриптъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою написано:
АЛЕКСАНДРА.

Въ Санктпетербургѣ.
22-го Апрѣля, 1838 года.

Высочайшею Грамотою, 2-го Апрѣля, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ ордена *Благо Орла*, Флота Генераль - Интендантъ, Вице - Адмиралъ *Васильевъ*.

— Высочайшею Грамотою сегожъ числа, Преосвященный *Никаноръ*, Архіепископъ Минскій и Гродненскій, Всемилостивѣе сопричисленъ къ *Ордену Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра 2-й степени Божьаго Креста*.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату, 21-го Апрѣля, Егермейстеръ Двора

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Nikołaj Andrzejewicz *Dołhorukow*, dnia 7 teraźniejszego miesiąca, o godzinie 9-tej wieczorem, przybył tu na powrót.

Sankt-Petersburg, 1-go Maja.

NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ ALEXANDRA TEODOROWNA i JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNICZKA ALEXANDRA NIKOŁAJE WNA, 28-go Kwietnia, raczyły wyjechać do Berlina. (J. de St. P.)

— Donoszą z Dorpatu pod dniem 29- m Kwietnia: „Miasto nasze uszczęśliwione zostało dzisiaj przybyciem NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, w towarzystwie JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIĘŻNICZKI ALEXANDRY NIKOŁAJE WNY. Wszyscy mieszkańcy miasta ruszyli na spotkanie CESARZOWEJ, i otoczyli dom, w którym MONARCHINI raczyła się zatrzymać. Professorowie i wszyscy studenci, w mundurach, przez czas długi stali przed oknami, w nadziei, że jeszcze będą mogli cieszyć się widzeniem oblicza Najjaśniejszej Małżonki Ukochanego MONARCHY.“ (P. P.)

NAJWYŻSZY RESKRYPT.

Panu Ministrowi Narodowego Oświeceni, Reczywistemu Radcy Tajnemu Uwarowu.

Sergiuszu Symeonowiczu! Zupelną pokładając nadzieję w gorliwości, z jaką gotowi jesteście użyć zdolności waszych i doświadczenia ku pożytkowi zakładów, w Radach których pod Moją Zwierzchnością teraz zasiadacie, przez dany dzisiaj rozkaz włożyłam na waszawadywanie częścią naukową w Towarzystwie panien szlchetnych i w tutejszej Szkole Orderu Sw. Katarzyny. Jestem pewna, że zwrócicie szczególną uwagę i troskliwość na udoskonalenie tej części podług możliwości i na jej skierowanie ku istotnemu pożytkowi wychowaniu obu zakładów, i że zupełnie odpowiadając Mojemu ku wam zaufaniu, nabędziecie nowego prawa do życzliwości, z jaką zostaję ku wam przychylną.

Na autentyku Reskryptu Własną JEJ CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

W St. Petersburgu. ALEXANDRA.
22-go Kwietnia 1838 roku.

Przez Najwyższy Dyplom, 2 Kwietnia, Najtęskawiej mianowany Kawalerem Orderu Orła Białego, Jeneralny Intendent Floty, Vice-Admirał *Wasiljew*.

— Przez Najwyższy Dyplom dnia tegoż, Najprzewielebniejszy *Nikanor*, Arcybiskup Miński i Grodzieński, Najtęskawiej policzony do Orderu Sw. Równego z Apostołami Xiążęcia *Włodzimierza 2-go stopnia Wielkiego Krzyża*.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi, 21-go Kwietnia, Łowczy Dworu JEJGO CESAR-

Его Императорскаго Величества *Васильчиковъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Оберъ-Егермейстеры.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату, 23-го Апрѣля, Штабмейстеръ Двора Его Императорскаго Величества *Опогининъ*, пожалованъ въ Оберъ-Гофмейстеры, а Егермейстеръ Графъ *Браницкій*, въ Оберъ-Шенки Двора Его Императорскаго Величества.

— Высочайшимъ Указомъ, 20-го Апрѣля, служащій въ Министерствѣ Императорскаго Двора, Надворный Советникъ Графъ *Ферзенъ*, Всемилостивѣйше назначенъ въ должность Церемоніймейстера Двора Его Императорскаго Величества.

— Высочайшими Указами, данными Придворной Канторъ, 20-го и 21-го Апрѣля, Княжна Антуанета *Щербатова*, дѣвицы Елисавета *Гамильтонъ*, Наталья *Мезенцова* и Марья *Бартенева*, Всемилостивѣйше пожалованы во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— По засвидѣтельствованію Генераль-Губернатора Князя Долгорукова, объ отличномъ усерднѣйшей службѣ и трудахъ состоящаго при немъ по особымъ порученіямъ, Надворнаго Советника *Варсанюфьева*, Всемилостивѣйше пожалованы ему въ вѣчное и потомственное владѣніе тысячу пять сотъ десятинъ земли.

— Состоящій при Министрѣ Внутреннихъ Дѣлъ чиновникомъ особыхъ порученій, Статскій Советникъ, въ званіи Каммергера Двора Его Императорскаго Величества, Графъ Александръ *Зубовъ*, уволенъ, по прошенію его и согласно поднесенному отъ Правительствующаго Сената всеподданнѣйшему докладу, вовсе отъ службы, и Всемилостивѣйше пожалованъ, на основаніи 664-й статьи Свода Уставовъ о службѣ гражданской, въ Дѣйствительные Статскіе Советники. (С. В.)

— Ея Императорское Величество, по представленію Совета С. Петербургскаго Женскаго Патриотическаго Общества, Всемилостивѣйше соизволила уволить отъ званія Дѣйствительныхъ Членовъ онаго, Баронессу Ольгу Федоровну *Мейендорфъ* и Графиню Екатерину Михайловну *Салтыкову*, съ оставленіемъ въ званіи Почетныхъ Членовъ, согласно ихъ прошенію, утвердивъ въ семь званій Свѣтлѣйшую Княгиню Вѣру Федоровну *Салтыкову* и супругу Каммергера Софію Ивановну *Всеволожскую*.

— Его Императорское Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ, за поднесенный Его Высочеству экземпляръ Военно-походной Медицины, изволилъ пожаловать автору, Доктору Медицины и Хирургіи, Коллежскому Советнику А. *Чаруковскому*, драгоценный бриллантовый перстень. (С. II.)

— Въ Гродненскомъ уездѣ, при деревнѣ Друскевичахъ, лежащей на возвышенномъ мѣстѣ подлѣ рѣки Немана, между песчаными горами, находятся, въ низменномъ и болотистомъ мѣстѣ, въ разстояніи отъ деревни не болѣе полуверсты, а отъ Немана въ нѣсколькихъ только саженьяхъ, — два источника минеральныхъ водъ, одинъ отъ другаго не много отличающіеся составными своими частями.

О первоначальномъ открытіи сихъ источниковъ и употребленіи ихъ въ медицинскомъ отношеніи нельзя сказать ничего опредѣлительнаго; вѣроятно, однако жъ, что свойства сей воды давно уже были извѣстны; самое названіе деревни Друскевичи *) могло произойти отъ находящихся близъ нея соляныхъ источниковъ. Съ 1790 года, начали они обращать на себя особенное вниманіе, когда одинъ изъ медиковъ Польскаго Короля Станислава Августа сдѣлалъ и напечаталъ химическое изслѣдованіе сихъ водъ **). Съ того времени ежегодно посѣщали ихъ разные лица, прїѣзжавшія даже изъ отдаленныхъ странъ для облегченія своихъ недуговъ. Вода источника, лежащаго близъ Немана, согрѣваемая въ котлѣ, употреблялась для ваннъ, и неправильно называлась *сѣрною*. Другой источникъ, отстоящій отъ перваго около ста шаговъ, обнаруживаетъ дѣйствіе слабительное; вода его принималась внутрь. Изъ химическаго разложенія, произведеннаго Профессоромъ Бергомъ, оказывается, что въ 3-хъ литрахъ, или 8 фунтахъ медицинскаго вѣса, сей воды содержится:

	ГРАНЫ.	
Muriatis sodae	11,576	— 15,648
— — Calcis	3,426	— 8,073
— — Magnesiaе, съ малымъ количествомъ глины и желѣза	1,058	— 2,016
— — Potassae	0,002	— —
Sulphatis calcis	0,150	— —
Carbonatis calcis	0,150	— —

*) *Друсевосъ* на Литовскомъ нарѣчій означаетъ *соль*.

**) Это первое сочиненіе о Друскевичскихъ водахъ, описанная однако жъ доселѣ неизвѣстнымъ. Его не могли отыскать еще ни въ библиотекахъ Гродненскихъ, ни въ Вилнскихъ.

skiej Mości *Wasilczykow*, Najтаскавией мianowany Wielkim Łowczym.

— Przez Najwyższy Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi, 23-go Kwietnia, Koniuszy Dworu Jego Cesarzskiej Mości *Opoczynin*, mianowany Wielkim Mistrzem Dworu, a Łowczy Hrabia *Branicki*, Wielkim Podczaszym Dworu Jego Cesarzskiej Mości.

— Przez Najwyższy Ukaz, 20-go Kwietnia, służący w Ministerium Dworu Cesarzkiego, Radzca Dworu Hrabia *Fersen*, Najтаскавией назначony do obowiazkow Mistrza Obrzedow Dworu Jego Cesarzskiej Mości.

— Przez Najwyższe Ukazy, dane do Kantoru Dworu, 20 i 21-go Kwietnia, Xiężniczka Antoanetta *Szczerbatowna*, Panny Elżbieta *Hamilton*, Natalia *Mieziencowna*, i Marya *Barteniewna*, Najтаскавией mianowane Frejlinami, NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ JEJ Mości.

— Na zaświadczenie Jenerał-Gubernatora Xięcia Dołhorukowa, o służbie odznaczającej się gorliwością i pracach zostającego przy nim do szczególnych poleceń, Radzcy Dworu *Warsanoffewa*, Najтаскавией nadane mu w wieczne i dziedziczne posiadanie tysiąc pięćset dzieścign ziemi, w Guberniach Wielkorossyjskich.

— Zostający przy Ministerium Spraw Wewnętrzych Urzędnikiem do szczególnych poleceń, Radzca Stanu, Szambelan Dworu Jego Cesarzskiej Mości, Hrabia Alexander *Zubow*, na własną prośbę i zgodnie z podanem od Rządzącego Senatu najuniższem przełożeniem, został zupełnie uwolniony ze służby, i Najтаскавией mianowany, na osnowie 664 artykułu Połączenia Ustaw o służbie Cywilnej, Rzeczywistym Radzcą Stanu.

— JEJ CESARSKA Mość, na przedstawienie Rady St. Petersburgskiego Patryotycznego Towarzystwa Dam, Najтаскавией raczyła uwolnić od urzędu Rzeczywistych Jej Członkow, Baronową Olę Teodorównę *Meyendorf* i Hrabinę Katarzynę Michalównę *Saltykową*, z zostawieniem w nazwanіи Członkow Honorowych, zgodnie z ich prośbą, utwierdziwszy w tém nazwanіи Jaśnie Oświeconą Xiężnę Wiarę Teodorównę *Saltykową* i Szambelanową Zofią Iwanównę *Wsiewożską*.

— JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ NASTĘPCA CESARZEWICZ, za złożony JEJ WYSOKOŚCI exemplarz Wojskowo-Pochodowej Medycyny, raczył udarować autora, Doktora Medycyny i Chirurgii, Radzcę Kollegialnego A. *Czaruskowskiego*, kosztownym pierścieniem brylantowym. (P.P.)

— W powiecie Grodzieńskim, w bliskości wsi Druskienik, leżącej na wyniosłym miejscu nad Niemnem, między piaszczystymi górami na miejscu niskim i błotnistym, w odległości od wsi nie więcej, jak pół wiorsty, a od Niemna o kilka tylko sążni, znajdują się dwa źródła wód mineralnych, jedno od drugiego nieco różniące się składowemi częściami swemi.

O początkowem odkryciu tych źródeł i o ich użyciu we względzie medycznym, nie pewnego powiedzieć nie można: to tylko pewna, że własności tej wody dawno już były wiadome; samo nazwanіе wsi Druskieniki *) mogło wyniknąć od znajdujących się blisko niej źródeł słonych. Od roku 1790 zaczęły one zwracać na siebie szczególną uwagę, kiedy jeden z medyków Króla Polskiego Stanisława Augusta uczynił i wydrukował chemiczny tych wód rozbiór **). Od owego czasu corocznie odwiedzają je różne osoby, z odległych nawet stron przyjeżdżające dla leczenia swych chorób. Woda ze źródła, blisko Niemna leżącego, grzana w kotle, używana była na wanny, i nie słusznie nazywała się *siarczystą*. Źródło drugie, odległe od pierwszego około sta krokow, okazuje skutek osłabiający; woda zaś brana była wewnątrz. Z rozbióru chemicznego, uczynionego przez Professora Berga, okazuje się, że we trzech litrach, czyli ośmiu funtach wagi medycznej tej wody, zawiera się:

	GRANA	
Muriatis Sodae	11,576	— 15,648
— — Calcis	3,426	— 8,076
— — Magnesiaе, z małą ilością gliny i żelaza	1,058	— 2,116
— — Potassae	0,002	— —
Sulphatis calcis	0,150	— —
Carbonatis calcis	0,150	— —

*) *Друсевосъ* w języku Litewskim znaczy *sol*.

**) To pierwsze pismo o wodach Druskienickich dotąd jednakże nie jest wiadomem. Nie można go było jeszcze wynaleźć, ani w bibliotekach Grodzieńskich, ani w Wileńskich.

Carbonatis magnesiaе	0,176	—	0,208
— — ferri, съ малымъ количест-			
вомъ магнези и глины	0,003	—	—
Экстрактивнаго вещества	0,030	—	—
	16,576	—	27,635

Carbonatis Magnesiaе	0,176	—	0,208
— — Ferri, z małą ilością magne-			
zy i gliny	0,003	—	—
Istoty ekstraktowej	0,030	—	—
	16,576	—	27,635

Такое содержаніе составныхъ частей показыва-
етъ, что Друскеникскіе источники принадлежать къ
поварено-солянымъ водамъ, имѣющимъ нѣкоторое
сходство съ морскойю. Изъ свѣдѣній, доставленныхъ
Гродненскою Врачебною Управою, видно, что въ про-
долженіе лѣта 1836 года пользовалось сими водами
съ успѣхомъ 48 человекъ; изъ нихъ: 13 имѣли застарѣ-
лый ревматизмъ, 5—хроническія сыпи, 2—Англій-
скую болѣзнь, 11—золотуху, 3—хроническія болѣзни
матки, 10—затвердѣнія внутренностей и 4—коштунъ.

Принимая въ уваженіе пользу, приносимую Дру-
скеникскими водами въ разныхъ болѣзняхъ, Прави-
тельство положило привести ихъ въ такое состояніе,
чтобы прѣзжающіе пользоваться ими, могли находить
удобство, какъ въ употребленіи водъ, такъ и въ пребыва-
ніи своемъ вовремя курса леченія. По исчисленію мѣ-
стнаго начальства, потребные для того 25 т. руб. сереб.:
Комитетъ Гг. Министровъ, Положеніемъ, удостоен-
нымъ Высочайшаго утвержденія въ 31-й день Дека-
бря минувшаго года, назначилъ отпустить изъ како-
го либо кредитнаго установленія, на счетъ Государ-
ственнаго Казначейства, съ уплатою сей суммы на
правилахъ 26-ти-лѣтняго займа; воды же самыя, со
всеми къ нимъ принадлежностями, должны составить
навсегда казенную собственность. (Ж. М. В. Д.)

Одесса, 15-го Апрѣля.

Во Вторникъ, 12-го Апрѣля, снова прибыла на
здѣшній рейдъ изъ Севастополя эскадра, подъ коман-
дою Г. Вице-Адмирала Уманца, состоящая изъ двухъ
84-хъ-пушечныхъ кораблей „Память Евстафія” и
„Адрианополи” и двухъ фрегатовъ: „Тенедосъ” о бо-ти
и „Штандартъ” о 44-хъ пушкахъ. Въ тотъ же день
прибылъ въ нашъ городъ изъ Николаева главный Ко-
мандиръ Черноморскаго флота и портовъ Вице-Ад-
миралъ Лазаревъ, на пароходѣ „Сѣверная звезда”, и
отправился отсюда въ Севастополь, вчера, на томъ
же пароходѣ.

— 13-го Апрѣля отплыли отсюда въ Севастополь
линейные корабли „Махмудъ” и „Силистриа” и фре-
гаты „Агатополи” и „Браиловъ”, подъ командою
Контръ-Адмирала Конопотцева. (Од. В.)

Троицкосавскъ, 23-го Февраля.

9-го Февраля, въ Троицкосавскѣ и крѣпости Ку-
даринской, на разстояніи болѣе пятидесяти верстъ
видимо было, съ 8 часовъ вечера по 12-й часъ ночи,
довольно примѣчатное воздушное явленіе. Оно
сперва показалось на сѣверо-восточной оконечности
горизонта въ видѣ свѣтзарныхъ огромныхъ паровъ,
вскорѣ обнявшихъ весь сѣверный небосклонъ; потомъ
постепенно поднимаясь вверхъ и распространяясь бо-
лье и болѣе, образовало изъ свѣтоносной массы своей
нѣкоторый родъ столбовъ, или около осьми непра-
вильныхъ разноцвѣтныхъ полосъ весьма обширнаго
размѣра съ многоразличными радужными оттѣнками.
Послѣ нѣсколькихъ превращеній этихъ полосъ въ
разныя отвѣсныя цилиндрическія формы, наконецъ
раздѣлились онѣ на двѣ неравныя части; одна изъ нихъ,
большая, двинулась косвенною линіею далѣе на во-
стокъ, а меньшая прямо на сѣверо-западъ, и тамъ по-
грузясь обѣ въ ярко-багровыя, свѣтящіяся облака,
одна послѣ другой исчезли.

Во все продолженіе этого рѣдкаго здѣсь явленія,
воздухъ былъ не очень холоденъ и притомъ сыръ,
такъ что при самой тихой и сумрачной погодѣ мо-
розъ былъ не болѣе 12° Реомюра. (Сиб. В.)

СТАТИСТИКА.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ.

Промышленность, Торговля и т. д.

(Окончаніе).

Древности.

Кромѣ древностей, находимыхъ директоромъ
Керченскаго музея *) близъ Керчи, сдѣланы недавно
случайные въ семь родѣ открытія. При работѣ на
Ярославскомъ шоссе, по направленію отъ деревни
Новоселки къ Ростову, найдены горшокъ съ разными
серебряными мелозными вещами, принадлежащими
къ конской збруѣ. Сія вещь разсмотрѣны членомъ
Императорской Академіи Наукъ Френомъ, который
призналъ: что онѣ принадлежать къ XI столѣтію, и
были украшеніемъ збруи какого нибудь богатаго Вол-
жскаго Булгара, можетъ быть—одного изъ Тиуновъ

*) Въ минувшемъ году найдены имъ, при разрытіи курга-
новъ, двѣ глиняныя Греческія вазы и одна бронзовая урна
особеннаго достоинства; по Высочайшей волѣ Вашего
Величества, онѣ будутъ присланы въ С. Петербургъ.

Одесса, 15-го Квѣтня.

Во Втoreк, 12-го Квѣтня, прибыла знову
до тutejszego порту з Севастополя эскадра, подъ доводъ-
твомъ Р. Vice-Адмирала Уманца, складающаяся изъ двухъ
84-ro działowych okrętów „Pamiętka Eustachego” i
„Adryanopol” i dwóch fregat: „Tenedos” o 60-ciu i
„Standart” o 44-ch działach. Dnia tegoż przybył do
miasta naszego z Nikołajewa Główny Dowódzca Czarnomorskiej Floty i portów Vice Admiral Łazarew na parochodzie „Gwiazda północna”, i wieczora udał się ztąd do Sewastopola, na tymże statku parowym.

— Dnia 13-go Kвѣтня wypłynęły ztąd do Sewastopola okręty liniowe „Mahmud” i „Sylistrya” i fregaty „Agatopol” i „Braifow” pod dowództwem Kontr-Admirala Konopotcowa. (G. O.)

Троицкосавскъ, 23-го Лутега.

Дня 9 го Лутега, въ Троицкосавску и твердзы
Кударынской, въ отлѣгости вѣцей пѣдзiesięciu wiorst
widziane było, od 8-ей godziny wieczoremъ до 12-ей въ
nocy, dość ciekawe zjawisko napowietrzne. Fenomen
ten naprzód się ukazał na północo-wschodnim końcu ho-
ryzontu, w kształcie świecących wyziewowъ ogromnych,
które wkrótce objęły cały północny widnokrąg; potem
stopniowo podejmując się w górę i coraz więcej rozsze-
rzając się, sformował z świecącej swej массы pewny ro-
dzaj słupów, czyli około ośmiu nieregularnych różno-
kolorowych pasów wielkiego rozmiaru z licznymi
odcieniami tęczwemi. Po kilku przekształceniach
tych słupów w różne pochyle formy walcowate, nakoniec
podzieliły się na dwie nierówne części: jedna z nich,
największa, posunęła się w linii ukośnej dalej na wschód;
a mniejsza prosto na północo-zachód, i tam pograżywszy
się obie w ciemno-purpurowy obłok świecący, jedna
po drugiej znikły.

Przez cały czas tego, rzadkiego tu zjawiska, po-
wietrze było nie bardzo zimne, a przy tém tak wilgotne,
że przy zupełnie cichej i pochmurnej pogodzie, mrozu
nie było wѣcej, jak 12 stopni Reaumura. (G.S.P.)

STATYSTYKA.

PRZEMYSŁ, HANDEL i t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych,
za rok 1836.

(Dokończenie).

Starożytności.

Oprócz zabytków starożytności, wynajdowanych
przez Dyrektora Muzeum Kerzeńskiego *), w blisko-
ści Kercozu, zdarzyły się nie dawno przypadkowe tego
rodzaju odkrycia. W czasie roboty około drogi bitej
Jarostawskiej, w kierunku od wsi Nowosielki ku Ro-
stowu, wykopano garnek z różnymi drobnymi srebrnymi
rzeczami, stającymi do rzędu na konia. Członek
CESARSKIEJ Akademii nauk, Frenn, przejrzawszy
te przedmioty uznał, że takowe pochodzą z wieku XI,
i że zdobyły rządek koński jakiegoś bogatego Bulgara z
nad Wołgi, a może i jakiego Tiuna (jak kronikarze

*) W roku zeszłym Dyrektor, przy rozkopywaniu kurhan-
now, znalazł dwie gliniane wazy greckie i jedną bronzową
urnę rzadkiej wartości, które wskutek Najwyższej wo-
li Waszej Cesarskiej Mości, będą przysłane do Petersburga.

(какъ Русскіе летописцы называютъ вельможъ и бояръ Булгарскихъ), или-одного изъ витязей (*Faris, fursan*) у Арабовъ, которые, по словамъ *Массудіа*, не прежде могли удостоиться сего званія, какъ одолевъ въ бою трехъ другихъ витязей, или двести невѣрныхъ (то есть не-Могометанъ). Означенныя вещи куплены Академіею Наукъ для ея Азіатскаго музея на цѣнѣ серебра—за 100 р. 81 к.

Отъ Курскаго Гражданскаго Губернатора доставленъ мнѣ рисунокъ найденнаго въ *Г. Путивль*, на мѣстѣ называемомъ *Городокъ, надеробнаго*, какъ онъ думаетъ, *камня Князя Василія Георгіевича* умершаго въ началѣ XIII столѣтія. Князь Василій Георгіевичъ былъ сынъ Великаго Князя Георгія Юрія Владимировича, прозваннаго Долгорукимъ, внукъ Владимира Мономаха. Въ 1149 году онъ получилъ отъ отца удѣлъ Суздальскій; въ 1155 владѣлъ въ окрестностяхъ Руси, гдѣ жили Торки и Берендѣи; въ 1162 году былъ изгнанъ, съ младшими братьями своими, старшимъ братомъ Андреемъ Боголюбскимъ, изъ отечества, и удаленъ въ Грецію, къ Императору Мануилу, который, принявъ его подъ свое покровительство, далъ ему во владѣніе область на Дунаѣ. Найденный нынѣ надгробный, по мнѣнію Курскаго Губернатора, камень сего Князя доказываетъ, что онъ, вѣроятно, послѣ смерти Боголюбскаго, возвратился въ отечество, и можетъ быть—отъ другаго брата своего, славнаго могуществомъ Всеволода, получилъ въ удѣлъ Путивль, гдѣ и скончался послѣ девятнадцатилѣтняго княженія.

Рязанской Губерніи Спасскій купеческій сынъ *Тихомировъ*, по данному ему позволенію, занимается Археологическими изысканіями въ селѣ *Старой Рязани*. По разрытіи одного холма на крутомъ берегу р. Оки, обнаружены каменные стѣны, какъ полагаютъ онъ, древняго Борисоглебскаго собора, съ тремя полукруглыми алтарями, крыльцами и колоннами; послѣ сего открыты стѣны и небольшой уголъ съ сѣверо-западной стороны, гдѣ на мѣстѣ главнаго алтаря—склепъ, скрывающій, по мнѣнію Тихомирова, прахъ Великихъ Князей и Архiepастырей Рязанскихъ; въ углу при входѣ въ соборъ на лѣво—каменная гробница. Для снятія рисунковъ съ сихъ древностей, Ваше Величество повелѣли командировать художника, и строго наблюдать, чтобы открываемыя остатки древности не были разрушаемы.

Въ Архивѣ Новгородской Казенной Палаты найдено 586 свитковъ и 63 грамоты Царей: Иоанна Васильевича, Феодора Иоанновича, Василія Иоанновича, Михаила Феодоровича, Алексѣя Михайловича, Иоанна и Петра Алексѣевичей и Царевны Софіи Алексѣевны: также—грамоты разныхъ Патріарховъ и Митрополитовъ. Сіи свитки, или, какъ у насъ ихъ называли прежде, *столбцы*, поступили въ Казенную Палату съ передачею въ ея вѣдомство монастырскихъ имѣній. По сему случаю Ваше Императорское Величество соизволили повелѣть: 1) отослать нынѣ же въ Министерство Народнаго Просвѣщенія, для разсмотрѣнія въ существующей при ономъ особой Археологической Коммисіи, всѣ находящіяся въ Министерствѣ Финансовъ грамоты и свитки, изъ Новгородской Казенной Палаты доставленныя, отсылая въ оную и тѣ, кои будутъ открыты въ другихъ Казенныхъ Палатахъ; 2) какъ во многихъ Губерніяхъ существуютъ общіе Губернскіе архивы, то предписать циркулярно Губернаторамъ, чтобы также были осмотрены и архивы Губернскихъ Правленій и другихъ Присутственныхъ мѣстъ, и находимыя въ нихъ древнія препровождались въ Археологическую Коммисію. Въ слѣдствіе сего уже представлено въ Министерство Внутреннихъ Дѣлъ нѣсколько древнихъ грамотъ и указовъ. (О.Г.Ц.П.)

Варшава, 11-го Мая.

Двора Его Императорскаго Величества Оберъ-Шенкъ, Дѣйствительный Тайный Советникъ Графъ *Строгомоновъ*, назначенный въ Лондонъ Чрезвычайнымъ Посломъ при коронаціи Ея Величества Англійской Королевы, проѣзжалъ, вмѣстѣ съ супругою своею, чрезъ Варшаву, и пробывъ здѣсь одинъ день, отправился 27 Апрѣля (9 Мая) въ дальнѣйшій путь.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 8-го Мая.

Изъ Кор. Высоч. Принца *Фридриха* Нидерландскій съ супругою и Дочерью и Ея Кор. Высоч. Принцесса *Луиза*, изъ Гага сюда прибыли. — Его Кор. Высоч. Принца *Карль*, изъ Саксонской провинціи сюда возвратился. (А.Р.С.З.)

А в с т р і я.

Вѣна, 2-го Мая.

Новонаименованный Митрополитъ, восточно-

Ruscy называютъ магнатомъ и бояромъ Булгарскихъ), албо тежъ — какого рыцаря (*Faris, fursan* u Arabów zwanego); którzy, podług twierdzenia *Massudego*, nie pierwiej dostępowali tego tytułu, jak po pokonaniu w boju trzech innych rycerzy, lub dwiestu niewiernych (to jest nie-Mahometanów). Przedmioty te zostały zakupione przez Akademię Nauk do jej Muzeum Azyatyckiego, za wartość srebra, czyli za 100 rub. as. 81 kop.

Gubernator Cywilny Kurski nadesłał mi rysunek znalezioneго w m. *Putiwlu*, na miejscu, zwaném *Gorodok, nagrobnego*, jak mniema, *kamienia Xięcia Bazylego Georgiewicza*, zmarłego na początku XIII wieku. Xiążę ten był synem Wielkiego Xięcia Jerzego сына Włodzimierza, Dołhorukim przezwanego, a wnukiem Włodzimierza Monomacha. W roku 1149 dostał on od ojca dzielnicę Suzdalską; w 1155 rządził w okolicach Rosi, gdzie mieszkali Torki i Berendieje; w 1162 r. zostawszy wygnanym z kraju, wraz z młodszymi braćmi swemi, przez starszego brata, Andrzeja Boholubskiego, udał się do Grecyi, do Cesarza Emanuela, który wziął go pod swoją protekcyą, i dał mu w posiadanie prowincyą nad Dunajem leżącą. Znaleziony teraz, według opinii Gubernatora Kurskiego, kamień nagrobny tego Xięcia, dowodzi, że, po śmierci Boholubskiego, powrócił zapewne Xiążę ten do kraju, i byдъ może, po drugim bracie swym, sławnym potęgą Wszewłodzie, odziedziczył *Putiwł*, gdzie i życia dokonał, po dziewiętnastoletniém panowaniu.

Tichomirow, syn kupca ze Spaska, w Gubernii Riazanńskiej, na mocy otrzymanego pozwolenia, zajmuje się archeologicznymi śledzeniami, we wsi *Starej-Rjazani*. Po rozkopaniu jednego pagórka, na urwistym brzegu rzeki Oki, odkryto mur, który, zdaniem *Tichomirowa*, jest zabytkiem dawnego soboru *Borysoblebskiego*, z trzema półokrągłymi ołtarzami, gankami i kolumnami; potem odkryto ściany i mały narożnik od strony północno-zachodniej, gdzie w miejscu głównego ołtarza, — sklep, kryjący w sobie, jak mniema *Tichomirow*, popioły Wielkich Xiążąt i Arcy-Pasterzów Rjazanńskich; w rogu, przy wejściu do soboru, na lewo, — grobowiec kamienny. Dla zdjęcia rysunków z tych zabytków starożytności, Wasza Cesarska Mość rozkazała posłać na miejsce artystę, i pilnie czuwać, ażeby odkrywane zabytki nie były uszkodzone.

W Archiwum Izby Skarbowej Nowgorodzkiej, wynaleziono 586 zwojów i 63 dyplomatów Carów: *Jana Wasilewicza, Teodora Joannowicza, Bazylego Joannowicza, Michała Teodorowicza, Alexego Michajłowicza, Jana i Piotra Alexiejowicza*, jakoteż Carówny *Zofii Alexiejewny*; a przytém, — listy pasterskie rozmaitych *Patryarchów i Metropolitów*. Zwoje te, czyli, jak je dawniej u nas zwano, *stolbcy* (stłpce), złożone zostały w Izbie Skarbowej, po przejściu pod jej zawiadywanie dóbr klasztornych. Z tego powodu Wasza Cesarska Mość rozkazała raczytę: 1) odesłać niezwłocznie do Ministerstwa Oświecenia publicznego, dla rozpoznania przez ustanowioną przy niém szczególną Kommissyą Archeograficzną, wszelkie, w Ministerstwie Skarbu znajdujące się dyplomata i zwoje, nadesłane od Izby Skarbowej Nowgorodzkiej, oraz odsyłać do tegoż Ministerstwa Oświecenia i te, które później w innych Izbach Skarbowych wynalezione będą; 2) ponieważ w wielu guberniach znajdujące się archiwa gubernialne ogólne, przeto zalecić przez okolniki Gubernatoróm, aby nie mniej Archiwa Rządów Gubernjalnych oraz innych władz Rządowych zostały poprzeglądane, a znajdować się mogące w tychże dawne dokumenta, przesyłane do Kommissyi Archeograficznej. W skutku tego, złożono już w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych kilka starożytnych dyplomatów i ukazów. (G.R.K.P.)

Warszawa, 11-go Maja.

Wielki Podczaszy Dworu, Rzeczywisty Tajny Radzca Hrabia *Strogonow*, w podróży swej do Londynu, dokąd udaje się w znaczeniu nadzwyczajnego Posła Jego Cesarskiej Mości na koronacyą Najjaśniejszej Królowej Angielskiej, przejeżdżał z małżonką swą przez Warszawę, i po jednodziennym pobycie, w dniu 9 b. m. w dalszą udał się drogę. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y j a.

Berlin, 8-go Maja.

Ich Kr. Wys. Xiążę *Ferdynand* Niderlandzki z Małżonką i Córką i Jej Kr. Wys. Xiężniczka *Luiza*, z Hagi tu przybyli. — Jego Kr. Wys. Xiążę *Karol*, powrócił z prowincyi *Saskiej*. (A.P.S.Z.)

A u s t r y a.

Wiedeń, 2-go Maja.

Nowomianowany Metropolitа wschodnio-greckie-

Греческой Неунитской церкви въ Австрійской Имперіи, Архіепископъ Стефанъ *Станковичъ*, прибылъ въ здѣшнюю столицу.

— Изъ Триеста уведомляютъ отъ 27 ч. пр. м., что потеряли всю надежду на счетъ выздоровленія Г-на *Рудгарта*, который принялъ уже соборованіе.

— Пушки вылитыя для Князя *Милоша* (12 шт.), отправлены уже на дняхъ въ Сербію. Въ своемъ родѣ онъ сдѣланы съ совершеннымъ искусствомъ. (G. C.)

Франція. Парижъ, 2-го Мая.

Вчера, въ день тезоименитства Короля, Е. Вел. принималъ поздравленія въ 9 часовъ утра, отъ своей фамиліи, членовъ Палаты Перовъ, Депутатовъ и всѣхъ начальствъ. Графъ *Аппони* произнесъ рѣчь отъ имени членовъ дипломатическаго корпуса, въ коей сказалъ, что за счастье поставляетъ себя поздравить Его Величество въ сей торжественный день, съ минованіемъ всѣхъ опасностей, коими онъ столько разъ подвергался. Благодаря понеченіямъ Вашего Величества, продолжалъ Графъ, Франція благоденствуетъ. Даровавъ ей внутреннее спокойствіе и благосостояніе, Вы исполнили наши надежды, которыя превратили въ дѣйствительность, счастливое, ожидаемое въ семействѣ Вашемъ событіе. Король, въ отвѣтъ своемъ на сію рѣчь, сказалъ между прочимъ, что онъ раздѣляетъ съ Графомъ драгоценную надежду, что упроченіе наслѣдства, представляя новое ручательство и обеспечивая непоколебимость государственныхъ установленій, значительно содѣйствовать будетъ къ водворенію спокойствія, благосостоянія и всеобщаго мира. — Не смотря на дурную погоду, вчера собралось на Елизейскихъ поляхъ множество народа и обыкновенныя увеселенія ни на минуту не были прерваны. — Изъ числа 250 депутатовъ, присоединившихся къ большой депутаціи, только 8 чел. были въ мундирахъ; прочіе одѣты были въ черныхъ фракахъ.

— На сяхъ дняхъ умеръ Князь Аршамбо *Таллейранъ*, братъ известнаго дипломата.

— Сообщаютъ изъ Алжира, отъ 22-го Апрѣля, что Французскія войска заняли Блиду и окрестности оной; что привело въ движеніе линію войскъ на всемъ ея протяженіи. Войска стоявшія лагеремъ подались впередъ, а оставленныя ими шанцы заняли войска пришедшіе въ подкрѣпленіе. (O. G. Ц. II.)

3-го Мая.

Г-на *Монтелло*, Французскаго Посланника въ Швейцаріи на дняхъ ожидаютъ въ Парижъ; въ отсутствіи Посланника, Графъ *Рейнгардъ*, будетъ тамъ исправляющимъ дѣла.

— Компания четвертаго баталіона національной гвардіи, которая за годъ предъ симъ, въ слѣдствіе незаконно сдѣланныхъ выборовъ, была распущена по Королевскому повелѣнію, теперь опять возстановлена. Всѣ прежніе Офицеры опять наименованы, кромѣ одного Г-на *Бастиды*, который въ продолженіе сего времени, перемѣнилъ свое мѣстопробываніе.

— Газ. *Quotidienne* уведомила изъ Байонны отъ 29 ч. что Инфантъ Донъ Францискъ де Паула, намѣренъ избрать для жилища Тулузу, гдѣ уже готовятъ для него домъ.

4-го Мая.

По донесеніямъ Байонскихъ журналовъ, путешествіе Короля въ южную Францію, рѣшительно теперь определено. Король вѣроятно чрезъ несколько дней по окончаніи засѣданій, предприметъ путешествіе, и прямо отправится въ Байонну, гдѣ собраны будутъ двѣ дивизіи.

— *Bon Sens* уведомляетъ, что Графъ *Сентъ-Олеръ*, Французскій Посланникъ при Вѣнскомъ Дворѣ, по случаю тезоименитства своего Короля, получилъ Герцогское достоинство. — Лордъ *Брумъ* отправляясь въ южную Францію, вчера вечеромъ прибылъ въ Парижъ.

— Правительство публикуетъ слѣдующую телегр. депешу: „*Байонна 3 Мая*. Въ Германи и Санъ Себастьянъ палаты изъ пушекъ, праздную значительную побѣду, которую одержалъ *Эспартеро* 26-го ч. прош. м. надъ Негри близъ Пидрагиты. — Неизвѣстно еще въ Байоннѣ, гдѣ находится Инфантъ Донъ Францискъ.“

— „*Байонна 3 Мая вестероль*. Пишутъ изъ Санъ Себастьяна, что Карлисты въ слѣдствіе славной побѣды, одержанной *Эспартерою* надъ Негри въ окрестностяхъ Бургоса, лишились всей своей артиллеріи и 200 Офицеровъ; самъ *Негри*, будто только случайно ушелъ.“

— Въ письмѣ изъ Байонны отъ 30 Апрѣля уведомляютъ: „Подтверждается извѣстіе, что Карлисты подъ командою *Негри* совершенно разбиты въ окрестностяхъ Потеса, соединенными войсками *Ириарте* и *Эспартеры*. — Если вѣрить разнесшимся слухамъ, то *Мунагорри*, который находился въ Саррѣ, деревни лежащей на Испанскихъ границахъ, еще не о-

го неунитскаго коścioла въ Cesarствѣ Австрийскомъ, Арцъ-Biskupъ *Stefanъ Станковичъ*, прибылъ до тудејскеј стolicy.

— Donoszą z Tryestu pod datą 27 z. m., że upadła cała nadzieja wyzdrowienia Pana *Rudhard*, któremu дано już ostatnie pomazanie.

— Armaty, ulane dla Xięcia Miłosza (szuk 12), odesłano już w tych dniach do Serbii. Są one w swoim rodzaju prawdziwym arcydziełem sztuki. (G. C.)

Франція.

Парижъ, дня 2 Мая.

Вечора о godzinie 9 przyjmował Król powinshawania z powodu imienia, od członków swej rodziny, Izby Parów, Deputowanych i wszystkich władz naczelnych. Hr. *Appony*, w imieniu ciała dyplomatycznego, miał mowę do N. Pana, w której wynurzył swą radość, że przy tej uroczystej chwili może z winnym uszanowaniem powinshawować Królowi, że uniknął wszelkich niebezpieczeństw, jakimi życie jego było zagrożone, i sprawiwszy pomyślność Francji, udarowałszy ją pokojem wewnętrznym i dobrym bytem, zjścił wszystkie położone w nim nadzieje, które, mające nastąpić w rodzinie jego pomyślne wydarzenie, w rzeczywistość zamieni pewność. Na tę mowę odrzekł Król między innemi, że podziela chętnie z Hr. *Appony* drogą mu nadzieję, że utrwalenie następstwa, dając nową rękojmnią i stałość instytucjom Francji, przyczyni się znakomicie do zapewnienia spokojności, dobrego bytu i powszechnego pokoju. — Mimo nieprzyjemnej pory, mnoga ludność zaległa wczoraj pola Elizejskie, a zwykle przy tej uroczystości zabawy, ani na chwilę przerwane nie zostały. — Z 250 deputowanych, którzy się przyłączyli do wielkiej deputacji, składającej życzenia N. Panu, 8-miu tylko znajdowało się w mundurach, inni zaś mieli czarne fraki.

— W tych dniach umarł Xiąże *Archambault Taylleyrand*, brat znakomitego dyplomata tego nazwiska.

— Donoszą z Algieru pod dniem 22 Kwietnia, że wojsko francuzkie zajęło Blidę i jej okolice: co spowodowało poruszenie na całej linii wojennej; obozujące półki posunęły się na przód, a w opuszczone przez też szanice weszły natychmiast świeżo przybyłe posiłki. (G.R.K.P.)

Дня 3-го.

P. Montebello, Poseł Francuzki w Szwajcaryi, w tych dniach oczekiwany jest do Paryża; w nieobecności Posła, sprawować będzie interessa Hrabia *Reinhardt*.

— Kompania czwartego batalionu gwardji narodowej, która przed rokiem skutkiem nieprawnie przedsięwziętych wyborów, przez rozkaz Królewski rozwiązana została, znowu teraz przywrócona. Wszyscy dawniejsi jej oficerowie mianowani na nowo, z jedynym wyjątkiem *P. Bastide*, który w przeciągu tego czasu odmienił miejsce swojego zamieszkania.

— *Quotidienne* doniosła z Bayonny pod d. 29, że Infant Don Francisco de Paula, pobyt swój obraca ma w Tuluzie, gdzie dlań dom już urządzają.

Дня 4.

Podług dzienników Bayońskich, podróż Króla do Francji południowej, ostatecznie została postanowioną. Król zapewna w dni kilka po ukończeniu posiedzeń, uda się w drogę prosto do Bayonny, gdzie mają być zgromadzone dwie dywizye.

— *Bon Sens* ma wiedzieć, że Hrabia *Saint-Aulaire*, Poseł Francuzki przy dworze Wiedeńskim, w dzień imienia swojego Króla otrzymał tytuł Xiążęcy. — Lord *Brougham*, który jeździł do Francji południowej, wczoraj wieczorem przybył do Paryża.

— Rząd ogłosił dzisiaj następującą depeszę telegraficzną: „*Bayonna 3 Maja*. W Hernani i St. Sebastian strzelają z dział na obchod wielkiego zwycięstwa, które odniosł *Espartero* d. 26 z. m. nad *Negri* pod Piedrahita. — W Bayonnie niewiadomo jeszcze, gdzie się znajduje Infant Don Franciszek.“ — *Bayonna 3 Maja wieczorem*. Donoszą z St. Sebastian, że Karoliści skutkiem wielkiego zwycięstwa, odniesionego przez *Espartera* nad *Negri* w okolicach Burgos, stracili całą swą artylleryą i 200 oficerów; sam *Negri* cudem tylko potrafił uniknąć.“

— W liście z Bayonny pod 30 Kwietnia donoszą: „Potwierdza się, że Karoliści pod dowództwem *Negri* w okolicach Potes, zupełnie pobici zostali, przez połączone wojsko *Iriarte* i *Espartery*. — Jeśli ogłoszonym można dać wiary, tedy *Munagorri*, który znajduje się teraz w Sarre, wsi leżącej na samych granicach Hiszpańskich, nie zrzekł się jeszcze swych za-

ставилъ своего предпріятія. Онъ старается набрать теперь рекруты, обещая каждому охотнику по 4 реала въ день, однако дѣятельность его до сихъ поръ не была совершенно удачною.“

— *Quotidienne* сомнѣвается въ вѣрности полученнаго по телеграфу извѣстія о поражениі Карлистовъ подъ командою *Негри*, и въ особенности смѣется надъ тѣмъ, что онъ лишился 200 Офицеровъ и всей артиллеріи. Помянутый журналъ полагаетъ, что онъ долженъ сдѣлать очень много производствъ, такъ какъ вообще онъ вступилъ только съ 4,000 чел., а что касается всей артиллеріи, то должны Карлисты, поелику они первоначально имѣли только два орудія, отнять прежде у Христиносовъ нѣсколько орудій, чтобы опять ихъ отдать имъ.

5-го Мая.

Сегодня, какъ въ день смерти Наполеона, множество вѣнков повѣшено на рѣшетку колонны на Вандомской площади. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, 1-го Мая.

Министры извѣстили вчера членовъ Палаты Перовъ, что коронація отложена до 28-го ч. Іюня, по той причинѣ, что 26 того мѣсяца скончался Король Георгъ IV-й, дядя царствующей Королевы. Процессія коронаціи выйдетъ изъ главныхъ воротъ Букингамскаго дворца, пройдетъ чрезъ Сень Джемскій садъ и Георгіевскую улицу въ Вестминстерское Аббатство. На каналъ, проведенномъ чрезъ садъ, строятъ мостъ, по которому будетъ слѣдовать процессія; 70 чел. работниковъ постоянно трудятся надъ украшеніемъ Вестминстерскаго Аббатства. Въ числѣ просьбъ, поступившихъ въ учрежденный при тайномъ Совѣтѣ комитетъ, завѣдывающій церемоніаломъ коронаціи, находится просьба Герцога *Норфолькскаго*, который, въ качествѣ наследственнаго Маршала Англіи, проситъ о утвержденіи за нимъ привилегіи поддерживать руку Королевы, когда Е. В. будетъ держать скипетръ, а съ тѣмъ вмѣстѣ требуетъ, чтобы перчатка, которую Королева будетъ имѣть на правой рукѣ во время обрада коронаванія, была отдана ему.

— *Г. Карвалло* отправился съ своимъ семействомъ въ Лиссабонъ, что подало поводъ къ догадкамъ, что онъ снова вступитъ въ прежнюю свою должность Министра Финансовъ. (О. Г. Ц. П.)

Г е р м а н і я.

Штутгардъ, 30-го Апрѣля.

Слышно, что Король нашъ немедленно отправится въ Берлинъ, гдѣ въ этомъ году соберется нѣсколько Монарховъ.

— 14 ч. с. м. начались засѣданія посольской палаты. Тайный Совѣтникъ *Шлайерз* предложилъ именовъ Правительства проектъ закона на счетъ обезпеченія литераторской собственности противу перепечатыванія, до истеченія 20 лѣтъ считая со времени перваго изданія. (G. C.)

Б е л г і я.

Брюссель, 3-го Мая.

По открытіи вчерашняго засѣданія Палаты представителей, Президентъ прочелъ отвѣтъ Короля на адресъ, въ которомъ Его Велич. благодарилъ за приверженность Палаты представителей и всего Белгійскаго народа, поощряя и къ дальнѣйшему усердію на пользу государства.— По окончаніи аудіенціи, которую давалъ Король депутатамъ Луксембурга и Лимбурга и въ которой принялъ адресъ сихъ обвѣнхъ провинцій, обнародована прокламація упомянутыхъ депутатовъ къ ихъ сотоварищамъ. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 21-го Апрѣля.

Тайный Совѣтникъ *Бунзенъ*, получивъ 16 ч. с. м. курьера изъ Берлина, готовится къ отъезду. Пользуясь даннымъ ему отпускомъ, онъ пробудетъ нѣкоторое время въ Англіи для устройства частныхъ своихъ дѣлъ. Отъездъ его составляетъ чувствительную потерю ученымъ и артистамъ въ Римѣ. Совѣтникъ посольства *Бухъ*, вмѣсто Г-на *Бунзена* будетъ временно исправляющимъ дѣла. (G. C.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 24-го Апрѣля.

Говорятъ здѣсь о разныхъ происшествіяхъ случившихся въ войскѣ Эспартеры. Слышно, что между солдатами обнаруживается общее неудовольствіе, а даже будто составлены заговоры, по поводу открытія коихъ арестовано и казнено нѣсколькихъ военныхъ.

miarów. Stara się on teraz zaciągać rekrutów obiecując każdemu ochotnikowi po 4 reale na dzień, jednak zabiegi jego dotychczas niezupełnie były skuteczne.”

— *Quotidienne* wątpi w prawdziwości udzielonej przez telegraf wiadomości o porażce Karolistów pod dowództwem *Negri* i szczególnie czyni sobie żart z tego, że ten stracił 200 oficerów i całą artylleryą. Tenże dziennik rozumie, że Jenerał ten musiałby bardzo wielu posunąć na stopnie, gdyż w ogólności miał tylko 400 ludzi, co się zaś tyczy całej artylleryi, tedy bezwątpienia musieliby Karoliści, ponieważ mieli początkowie tylko dwa działa, odebrać pierwiej u Krystynistów wiele dział, ażeby potem znowu pozbawić się ich tychże.

Dnia 5.

Dzisiaj, jako w dzień śmierci Napoleona, mnóstwo wieńców nieśmiertelności zawieszono na kracie kolumny na placu Vendôme. (A.P.S.Z.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 1-go Maja.

Ministrowie uwiadomili wczoraj Izbę Parów, że koronacya Najjaśniejszej Pani odłożoną została do 28-go Czerwca, z powodu, iż w dniu pierwiej na tę uroczystość przeznaczonym, przypadła rocznica śmierci Jerzego IV, stryja panującej Królowej. Orszak koronacyjny wyjdzie przez główne wnijsie pałacu Buckingham, przejdzie poprzek ogrodu S. James i uda się przez wielką ulicę S. Jerzego do Opactwa Westminsterskiego. Na kanale w ogrodzie wznoszą most, przez który przechodzić będzie orszak koronacyjny; w Opactwie Westminsterskiem 70 robotników pracuje codziennie dla przyozdobienia go do mającej nastąpić uroczystości. Po między prosbami podanemi do Komitetu Rady Tajnej, trudniącego się urządzeniem obrzędów koronacyjnych, znajduje się podanie Xięcia *Norfolk*, który, jako dziedziczny Marszałek Państwa, żąda, aby mu przyznany został przywilej podeprzeć prawą rękę Królowej wtedy, kiedy Najjaśniejsza Pani w niej berło trzymać będzie, tudzież żąda rękawiczki z prawej ręki, noszonej przez Najjaśniejszą Panią podczas obrzędu koronacyjnego.

— Pan *Carvalho* odpłynął z rodziną swoją do Lissbony; z tego powodu rozeszła się wieść na giełdzie, że obejmie dawniejszy urząd Ministra Skarbu. (G.R.K.P.)

N I E M C Y.

Sztutgardt, 30 Kwietnia.

Słychać, że nasz Monarcha pojedzie niezadługo do Berlina, gdzie w roku bieżącym zjadą się niektóre ukoronowane głowy.

— Posiedzenia Izby poselskiej rozpoczęły się dnia 14 b. m. Tajny Radzca *Szlayer*, wniósł imieniem rządu projekt do prawa o zabezpieczeniu własności literackiej przeciwko przedrukowi na lat 20, rachując od daty pierwszego wydania. (G. C.)

B E L G I A.

Bruksella, 3 Maja.

Po zagajeniu wczorajszego posiedzenia Izby Reprezentantów, Prezydent przeczytał odpowiedź Królewską na adres, w której Jego Kr. Mość dziękuje za przychyłość Izby Reprezentantów i wszystkich mieszkańców Belgii, zachęcając do dalszej gorliwości o prawdziwe dobro kraju.— Po audyencyi, którą Król dawał deputowanym Luxemburga i Limburga, i na której przyjął adres na korzyść tych dwóch prowincyj, ogłoszono odezwę wspomnianych deputatów do swych współtowarzyszów.

(A.P.S.Z.)

W ł o c n y.

Rzym, 21 Kwietnia.

Tajny Radzca *Bunsen*, otrzymawszy dnia 16 b. m. gońca z Berlina, gotuje się do odjazdu. Korzystając z udzielonego sobie urlopu, zabawi czas niejaki w Anglii, dla uporządkowania swych interesów prywatnych. Jego odjazd jest dotkliwą stratą dla uczonych i artystów w Rzymie. Radzca legacyi *Buch*, będzie tymczasowie zastępował Pana *Bunsen*, jako sprawujący interesa.

N I S Z P A N I A.

Madryt, 24 Kwietnia.

Mówią tu rozmieście względem wydarzeń, zaszłych w wojsku Jenerała *Espartery*. Słychać, że między żołnierzami daje się słyszeć powszechny głos niechęci, a nawet miały zajść sprzysiężenia; z powodu odkrycia których, nastąpiły aresztowania i stracenie kilku wojskowych.

— 10 Мая въ Прадо будетъ произведенъ смотръ девяти эскадронамъ новоустроенной конницы. Этотъ родъ войска самый трудный ко введенію въ нашей сторонѣ, потому, что здѣшніе лошади совсѣмъ не годны въ полъ и походъ, и служатъ только предметомъ роскоши, ибо другихъ мало кто держитъ.

— Съ Португальскимъ Правительствомъ заключены договоры, для воспрепятствованія Карлистамъ скрываться въ предѣлы Португаліи.

— Со времени возвращенія Гомеса изъ экспедиціи, возрастало нерасположеніе Бискайцевъ къ дѣламъ Донъ Карлоса и достигло такой степени, что когда теперь предписано общее рушеніе и наборъ въ экспедицію предназначенную въ южную Испанію, то юнты всѣхъ трехъ провинцій объявили, что не дадутъ ни одного человека для иной цѣли, кромѣ защиты собственныхъ границъ, и потому ни кто не пойдетъ черезъ Эбрь.

— Утверждаютъ, что Эспартеро, настоятельно убеждалъ Правительство, чтобы оно незамедляло ни минуты, на счетъ объявленія признанія *fueros* Бискайскихъ провинцій. Если Правительство будетъ слушаться сего совѣта, и Бискайцы положить орудіе, то Донъ-Карлосъ не успеетъ удержаться въ Испаніи. (G.C.)

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 26-го Апрѣля.

Слышно, что Виконтъ Са да Бандеира, будетъ представлять свою Королеву при коронаціи Англійской Королевы и потомъ отправится Посланникомъ во Францію.

— Составлена комиссія, чтобы національную гвардію опять привести въ первоначальное устройство и исключить изъ рядовъ ея революціонеровъ, чтобы она болѣе обезопасивала жизнь и имущество.

— Карлистскіе и Мигуелистскіе агенты, дѣлали въ Португаліи въ разныхъ мѣстахъ попытку, взволновать народъ, но бдительностію Правительства удалось уничтожить ихъ планы. (A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 18-го Апрѣля.

Новѣйшія извѣстія изъ Сиріи подтверждаютъ на вѣрное, что Ибрагиму-Пашѣ удачно идутъ наступательныя дѣйствія противу мятежниковъ.

— На послѣдней недѣлѣ произошли здѣсь довольно важныя перемѣны въ высшихъ государственныхъ должностяхъ. Зарбхане Мушири, Гашибъ-Эфендѣй, произведенъ въ званіе трехъ-буńczужнаго Паши, и вмѣстѣ ввѣрена ему должность такъ названнаго Евкавъ Назари, т. е. инспектора богоугодныхъ заведеній. Мустешаромъ при Зарбхане наименованъ Шевки Эфендѣй, прежній Джеббѣ Гумаюнъ Кіатиби. Бывшій Загире Назари Гаджи Велѣ Ага, уволенъ отъ занимаемой имъ должности; вмѣсто его назначенъ бывшій Везнедаръ Паши проводникъ каравана въ Мекку Геджи Ахметъ Эфендѣй.

— Австрійскій Интернунцій Баронъ Штюрмеръ проѣзжая въ отпускъ въ свое отечество, 7-го ч. с. м. былъ въ Смирнѣ, откуда на другой день отправился въ дальнѣйшій путь.

— Изъ Александріи уведомляютъ отъ 7-го ч. с. м. о появленіи тамъ моровой язвы. (G.C.)

СМѢСЬ.

Вліяніе деревьевъ на грозу.

Подъ этимъ названіемъ Гр. Ерико-де-Тюри издалъ недавно многочисленное собраніе очень важныхъ фактовъ и наблюденій; мы избираемъ изъ нихъ нѣкоторые. 1. Деревья, судя по виду ихъ (формѣ), степени сырости природной или случайной, суть проводники атмосфернаго электричества. — 2. Прямые и наиблизайшія къ тучамъ принимаютъ, какъ будто всасываютъ изъ нихъ электрическую жидкость во время грозы. — 3. Посаженыя близь домовъ, фермъ и пр. деревья, если они выше этихъ строеній, останавливаютъ, вытягиваютъ и отвращаютъ грозу, какъ громовые отводы. — 4. Древнѣе хорошо знали полезное охранительное дѣйствіе деревьевъ отъ грозы, съ этимъ намѣреніемъ вездѣ у нихъ посажены были высокія деревья вокругъ жилищъ, фермъ и уединенныхъ средъ полей строеній. — 5. Втягивая изъ тучъ электричество, высокія деревья направляютъ его, служить ему проводникомъ, и заставляютъ взять направленіе по составу своей древесины и корней; между ими и отводами та разница, что зданія, на которыхъ устроены послѣдніе, получаютъ сотрясеніе, болѣе или менѣе сильное; а деревья, втягивая жидкость электрическую, когда она поразитъ ихъ болѣе или менѣе опаснымъ образомъ, иногда уничтожить, разрушить, изливаютъ ее въ землю, сохранивъ отъ вреда близлежащія зданія. — 6. Дѣйствія грозы, наи-

— Дня 10 Мая odbędzie się w Prado przegląd dzieł wzięciu szwadronow jazdy nowo-utworzonej. Jestto rodzaj broni najtrudniejszy do zaprowadzenia w kraju naszymъ, z tego względu, że tutejsze konie nie są sposobne do pola i pochodu, jako zbytъkowe, gdyż innychъ mało kto trzyma.

— Z Rządem Portugalskimъ zawiązano układy, mające na celu przeszkodzenie, ażeby Karliści nie mogli chronić się w granice Portugalii.

— Od czasu, jak Gomez powrócił z wyprawy, wzmagają się niechęć Biskajczykowъ ku sprawie D. Karlosa i doszła do tego stopnia, że kiedy teraz nakazano ogólne powstanie i poborъ do wyprawy, na południe Hiszpanii przeznaczony, junty wszystkichъ trzechъ провинцій oświadczyły wyraźnie, iż nie dadzą ani jednego człowieka w innymъ celu, jak dla obrony własnychъ granic, i dla tego niktъ za Ebro nie przejdzie.

— Zapewniają, że Espartero upraszałъ Rządъ jak najusilniej, ażeby nie ociągano się ani na chwilę, z ogłoszeniemъ uznania *fueros* провинцій Biskajskich. Jeżeli Rządъ usłucha tej rady i Biskajczykowie broń złożą, Donъ Karlosъ nie potrafi się utrzymać w Hiszpanii. (G.C.)

PORTUGALIA.

Lisbona, d. 26 Kwietnia.

Stychać, że Vice Hrabia Sada Bandeira upoważniony jestъ do reprezentowania swojej Monarchini przy koronacyi Królowej Angielskiej, a potemъ udać się ma jako posełъ do Francyi.

— Mianowana została kommissya, która ma przywrócić gwardyя narodową do jej pierwotkowej organizacyi i wyjąć zъ jej szeregówъ rewolucyonistówъ, ażeby mogła byдъ pewniejszymъ zabezpieczeniemъ życia i własności.

— Agenci Karolistowscy i Miguelistowscy, kusili się w Portugalii tu i ówdzie pobudzić ludъ do buntu. lecz ozujnośćъ Rządu zniszczyła ichъ планы. (A.P.S.Z.)

ТУРЦЫЯ.

Константинополь, d. 18 Kwietnia.

Nowsze doniesienia zъ Sирii potwierdzają niewątpliwie, że Ibrahimowi-Baszy wiodą się pomyślnie kroki zaczepne przeciwko rokoszanomъ.

— W ostatnichъ ośmiu dniachъ, zaszyły tu dosyć ważne zmiany wъ wyższychъ urzędachъ krajowychъ. Zarbchane Muszyry, Hъzybъ Effendy, zostałъ wyniesiony na godnośćъ Baszy o trzechъ buńczukachъ, a zarazemъ przydano mu urządъ takъ zwanego Ewkawъ Назыры, to jestъ Inspektora pobożnychъ zakładówъ. Musteszaremъ przy Zarbchane zostałъ mianowany Szewki Effendy, dawniejszy Dszebby Humajun Kіatiби. Dotychczasowy Zahire Назыры Hadszy Weli Ага, zostałъ od tychъ obowiązkówъ uwolniony; zastąpiłъ go były Weznedarъ Baszy, przewodnikъ karawany de Mekki Hadszy Ahmed-Effendy.

— Internuncyuszъ Austriacki Baronъ Stürmer, jadącъ za urlopemъ do kraju, byłъ d. 7 b. m. w Smirnie, zkądъ zarazъ nazajutrzъ puściłъ się w dalszą drogę.

— Z Alexandryi donoszą pod dnemъ 7 b. m. o pojawieniu się tamъ morowego powietrza. (G.C.)

ROZMAITOŚCI.

Wpływъ деревьевъ на бурzę.

Podъ тѣмъ названіемъ Hrabia Eriko-de-Tury wydałъ niedawno liczny zbiórъ naderъ ważnychъ faktówъ i postreżeń; przytaczamy tu zъ nichъ niektóre. 1. Drzewa sądzącъ zъ ichъ kształtu, stopnia surowości naturalnej albo przypadkowej, są przewodnikami elektryczności atmosferycznej. 2. Proste i najbliższe chmurъ drzewa przyjmują i jakby wciągają zъ nichъ płynъ elektryczny w czasie бурзы. — 3. Drzewa posadzone blisko domówъ i innychъ budowli, jeżeli są wyżej od nichъ, wstrzymują, ściągają i odwracają pioruny, jakъ konduktory. — 4. Starożytnymъ dobrze byłъ wiadomy pożyteczny drzewъ skutekъ od бурзы ocłajający; w tymъ celu wszędzie sadzili oni wysokie drzewa na około mieszkańъ i osobnionychъ wśródъ pólъ budowli. — 5. Ściągającъ zъ chmurъ elektryczność, wysokie drzewa nadają jej kierunekъ, służą jej za przewodnikъ i zmuszają spływać w kierunku pnia i korzeni; między drzewemъ a konduktorami та zachodzi różnica, że budowy, na którychъ te ostatnie są urządzone, doznają wstrząsnień, więcej lub mniej mocnychъ; drzewa zaś, wciągającъ płynъ elektryczny, kiedy ten uderzy w sposóbъ mniej lub więcej niebezpieczny, niekiedy zniszczy, lub obali, — zmuszają ją spływać do ziemi, zabezpieczony od uszkodzenia blisko znajdujące się budowy. — 6. Działania piorunu, najwiadowsze, dostrzeżone na ludziachъ, zwierzętachъ i roślinachъ, które były nimъ rażone, albo które przezeńъ zostały zniszczo-

болѣе извѣстныя, замѣченныя на людяхъ, животныхъ и растеніяхъ, которыя были ею убиты или разрушены, суть: а) дѣйствіе огня или теплоты, болѣе или менѣе жгучей; б) летаргія, парализмъ и задушеніе; в) механическое насиліе, котораго дѣйствіе и силу донынѣ никакъ не могли опредѣлить точными образомъ. — 7. Находясь вдали отъ жилища во время грозы, не должно укрываться подъ деревьями: можно быть убиту. Самое безопасное средство — стать возлѣ кустарника, тоже не одиноко стоящаго; или если опасность кажется слишкомъ велика, то лечь, спиною на землю, и еще лучше въ рывину, яму или борозду. (Р. И.)

— Замѣчено, что нынѣшнее Англійское Министерство, имѣетъ въ составѣ своемъ девять стихотворцевъ, каковы суть Лорды *Мельбурнъ*, *Мюлгревъ*, *Голландъ*, *Гленельгъ*, *Пальмерстонъ*, *Морпетъ* и *Джонъ Россель*, также Сиръ *Джонъ Гобеузъ* и *Г. Спрингъ-Рейсъ*. Сочиненія ихъ правда суть первоначальные опыты юныхъ лѣтъ, но сочиненія Министра внутреннихъ дѣлъ и Канцлера Палаты финансовъ, показываютъ въ нихъ прекрасный талантъ. Лордъ *Мюлгревъ* сочинялъ повѣсти, Лордъ *Мельбурнъ* комедіи, а Лордъ *Голландъ* переводилъ нѣсколько сонетовъ и эпиграмовъ извѣстнаго *Lope de Vega*.

— Изъ Нью-Йорка увѣдомляютъ, что въ краѣ Аркансасъ, принятою вновь въ союзъ, основанъ городъ названный *Наполеонъ*, близъ устья рѣки сего же названія, т. е. при соединеніи оной съ рѣкою Миссисипи. Промышленный Северо-Американскій народъ, вездѣ гдѣ только найдетъ приличное и выгодное мѣсто для торговли, строить новыя жилища, присвоивая имъ интересныя или славныя имена, чтобъ такимъ образомъ болѣе привлечь туда колонистовъ. Близъ города *Наполеона*, находится городъ *Фанбуренъ*, такъ что симъ образомъ знаменитый Императоръ Французовъ и нынѣшній Президентъ Соединенныхъ Штатовъ, стоятъ почти другъ съ другомъ. Первое дѣло, которымъ усерднѣе всего занимаются въ городѣ воздвигнутомъ такимъ образомъ, какъ скоро соберется въ немъ извѣстное число людей занимающихся торговлею, ремесленниковъ и земледѣльцевъ, есть обыкновенно учрежденіе типографіи и газета; обязанностію послѣдней, заботиться насчетъ распространенія извѣстій о новомъ городѣ и такимъ образомъ содѣйствовать къ его заселенію. — ЛITTLE ROCK (Малая скала), есть теперь знатнѣйшій городъ въ странѣ Аркансасъ (границующимъ съ Техасомъ), въ которомъ законодательное сословіе производитъ свои засѣданія и присутствуютъ исполнительныя власти. Издаваемая тамъ газета подъ заглавіемъ: *Arkansas Times and Advocate*, столь обширна и говорлива, что неуступаетъ ни одной Англійской.

— Ученый Индѣецъ Субгаи Бапу обнародовалъ, не задолго предъ симъ, сочиненіе объ астрономическихъ системахъ Индѣйцевъ. Въ началѣ своего сочиненія онъ разсматриваетъ фантастическія понятія Пурановъ, и переходитъ, вслѣдъ за тѣмъ, къ ученіямъ древнихъ Индѣйскихъ астрономовъ; въ третьей части изъясняетъ онъ систему Коперника, и указываетъ на нее своимъ соотечественникамъ, какъ на единственную вѣрную для изученія астрономіи. Въ своемъ сочиненіи онъ весьма остроумно и искусно опровергаетъ предразсудки Индѣйцевъ, которые, напримеръ, не рѣшаются предпринимать путешествія въ иностранныя государства, и доказываетъ неосновательность Астрологіи. Сочиненіе сіе напечатано въ Бомбей, на Маратскомъ языкѣ. Другой Индѣйскій Астрономъ, При Анкара Батта, перевелъ книгу своего товарища на Индѣйскій языкъ, для содѣланія ея доступною большае части читателей въ Индіи. Переводъ напечатанъ также въ Бомбей.

— По расчету трудолюбиваго Карла Бюхнера, скончавшагося недавно, нынѣ въ Германіи живутъ 18,000 писателей и писательницъ. Въ числѣ ихъ считается 27 литераторовъ, коихъ творенія уже собраны и изданы въ видѣ полныхъ сочиненій; 6,940 литераторовъ, издавшихъ по одному сочиненію; 185, написавшихъ отъ двадцати до ста томовъ или брошюръ, но еще не помышляющихъ о полномъ собраніи своихъ сочиненій; 1,526 стихотворцевъ; 3,810 переводчиковъ; 4,501 авторовъ чисто ученыхъ сочиненій; 2,074 пишущихъ церковныя рѣчи; 10,000 чел. изъ всего числа литераторовъ участвуютъ въ журналахъ.

— Г. фанъ-Эккеленъ, изъ Бреды, показываетъ въ Гагъ удивительнаго кларнетиста-автомата, который играетъ труднѣйшіе концерты. Во время игры, весь автоматъ приходитъ въ движеніе: бьетъ ногою тактъ, головою дирижируетъ оркестромъ, а глазами поглядываетъ на зрителей. Когда ему хлопаютъ, онъ пречувствительно раскланивается. Г. фанъ-Эккеленъ трудился три года надъ этимъ чудомъ механики.

не, są: a) działanie ognia czyli ciepłota, mniej lub więcej palącego; b) letarg, paraliż i zatamowanie oddechu; c) gwałtowność mechaniczna, której działania i mocy przez żaden sposób nie oznaczo dotąd z pewnością. 7. Znajdując się w oddaleniu od mieszkania w czasie burzy, nie trzeba się skrywać pod drzewa, gdyż tam grozi niebezpieczeństwo. Najbezpieczniej jest szukać — stać przy krzakach, nie w jednej massie rosnących; albo jeżeli niebezpieczeństwo bardzo jest wielkie, położyć się nąwznak, a jeszcze lepiej w rowie, jamie albo broznie. (R. In.)

— Zrobiono uwagę, że terniejsze ministerstwo angielskie obejmuje w składzie swoim dziewięciu poetów, a temi są: Lordowie *Melbourne*, *Mulgrave*, *Holland*, *Glenelg*, *Palmerston*, *Morpeth* i *John Russel*, tudzież *Sir John Hobhouse* i *P. Spring Rice*. Ich poezye są wprawdzie tylko początkowemi wieku młodego doświadczeniami w wierszopisarstwie, ale odznaczają się pięknym talentem, pisma Ministra Spraw Wewnętrznych i Kancelarza Izby Skarbowej. *Lord Mulgrave* pisał powieści, *Lord Melbourne* komedye, a *Lord Holland* tłómaczył kilka sonetów i epigramatów znanego *Lope de Vegas*.

— Donoszą z Nowego-Yorku, że w kraju Arkansas nowo do zjednoczenia przypuszczonym, założono miasto nazwane *Napoleon*, nie daleko ujścia rzeki tegoż nazwania, to jest tam, gdzie się łączy ona z rzeką Missisipi. Przemysłny lud Ameryki Północnej, buduje wszędzie, gdzie tylko miejsce stosowne i dogodne dla handlu upatrzy, nowe siedziby, którym interesujące lub sławne imiona przywłaszcza, aby tym sposobem więcej tam ściągnąć osadników. Nie daleko od miasta *Napoleon*, znajduje się miasto *Fanburen*, tak, iż tym sposobem można Cesarz Francuzów i terażniejszy Prezydent Stanów Zjednoczonych, taż obok siebie stoją. Pierwszym przedmiotem, którego zaprowadzenie w grodzie na ten sposób wzniesionym, zajmują się najgoręcej, byle tylko zebrali w nim cokolwiek ludzi, zajętych handlem, rzemieślników i rolników, jest zwykle drukarnia i gazeta; tej ostatniej obowiązkiem jest, starać się rozgłaszać wiadomość o nowym miejscu i przyczynić się tym sposobem do jego zaludnienia. — Little Rock (Mała skała) zowie się miasto dziś najznakomitsze w kraju Arkansas (graniczącym z Texas), w którym oiało prawodawcze odbywa zgromadzenia swoje, a władze wykonawcze rezydują. Gazeta tam wychodząca jest tak obszerna i tak gadatliwa, że nie ustępuje żadnej angielskiej; wychodzi pod okazałym tytułem: *Arkansas Times and Advocate*. (G. C.)

— Uczony Indyanin Subhai Bapu ogłosił niedawno dzieło o systematach astronomicznych Indyan. Na początku tego dzieła, autor rozdziera fantastyczna wyobrażenia Puranow i przechodzi do nauk starożytnych Indyjskich astronomów; w części trzeciej wyjaśnia systemat Kopernika, i zwraca nań baczną uwagę swych współrodaków, jako na jedyną najpewniejszą do nauczania się astronomii. W dziele swoim mądrze i dowcipnie zbija przesady Indyanów, którzy, na przykład, nieśmiają przedsiębrać podróży w cudze kraje i dowodzi bezzasadność Astrologii. Dzieło to wydrukowane w Bombay w języku Marackim. Inny astronom Indyjski *Zri Anhkara Batta*, przetłumaczył wydanie swojego towarzysza na język Indyjski, ażeby uczynić je przystępnym większej części czytelników w Indjach. Tłómaczenie także wydrukowane zostało w Bombay.

— Według wyliczenia pracowitego Karola Büchnera, zmarłego niedawno, żyje teraz w Niemczech 180,000 autorów i autorek. W liczbie tej znajduje się 27 literatów, których twórcy już zebrane i wydane z tytułem zupełnych dzieł; 6,940 literatów, którzy wydali tylko po jednym dziele; 158, którzy napisali od dwudziestu do sta tomów lub pisemek, lecz jeszcze niemyślących o zupełnym zebraniu dzieł swoich; 1,526 poetów; 3,810 tłómaczów; 4,501 autorów dzieł czysto naukowych; 2,074 piszących kazania; 10,000 osób z całej liczby literatów, mających udział w dziennikach.

— P. Van-Ekkelen, z Bredy, pokazuje w Hadze zdziwiająca machinę: Klarneceistę, która najtrudniejsza gra koncerta. W czasie grania, cała machina jest w ruchu: nogą takt wybija, głową dyryguje orkiestrę, a oczyma przegląda na widzów. Kiedy mu dają oklaski, bardzo się grzecznie kłania. P. Van-Ekkelen trzy lata pracował nad tym dziwem mechaniki.